

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobce : **ABD INVEST s. r. o.**, se sídlem Sportovní 103, 665 01 Rosice, zast. JUDr. Hanou Klusáčkovou, advokátkou se sídlem Údolní 11, Brno, proti žalovanému : **Magistrát města Hradec Králové**, se sídlem Československé armády 408, Hradec Králové, v řízení o ochraně proti nečinnosti správního orgánu, t a k t o :

I. Žaloba s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal u krajského soudu žalobu na ochranu před nečinností správního orgánu, konkrétně žalovaného, a to z níže uvedených důvodů.

Žalovaný usnesením ze dne 6. 8. 2012, sp. zn. MMHK/114796/2012/Os1/Hra, zastavil řízení o žádosti na ochranu pokojného stavu, neboť se tato žádost stala bezpředmětnou. Dle žalobce však pochybil v tom, že v rozporu se zákonnou úpravou nerozhodl o nákladech řízení. Taková povinnost dle žalobce žalovanému vyplývá z ustanovení § 141 odst. 11 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, neboť dané řízení bylo řízením sporným. Uvedené ustanovení nedává správnímu orgánu prostor pro jakékoliv správní uvážení a žalovaný tedy měl rozhodnout též o náhradě nákladů předmětného řízení, neboť bylo meritorně skončeno a žalobce měl ve věci plný úspěch. Svůj názor podpořil odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2006, č. j. 8 As 2/2005-35.

-2-

Žalobce dále dodal, že při vědomí znění § 79 odst. 2 správního řádu, jež umožňuje vydat rozhodnutí ve věci nákladů řízení též samostatně, nepodal proti shora citovanému usnesení opravný prostředek, protože očekával, že žalovaný o nákladech řízení rozhodne samostatně, pokud tak v uvedeném usnesení neučinil. Žalovaný však takové rozhodnutí nevydal a to ani ve lhůtě 30 dnů ode dne zahájení řízení. Přitom žalobce nedodržení zákonné lhůty nezpůsobil.

Žalobce proto žádal o nápravu nadřízený správní orgán dle § 80 odst. 1 a 4 správního řádu. Krajský úřad Královéhradeckého kraje však důvody pro uplatnění ochrany proti nečinnosti neshledal s odůvodněním, že rozhodování o předběžné ochraně před zřejmým zásahem do pokojného stavu dle § 5 občanského zákoníku není sporným řízením ve smyslu § 141 správního řádu.

Žalobce s tímto názorem nesouhlasil, a proto navrhl, aby krajský soud uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí ohledně náhrady nákladů správního řízení ve věci ochrany pokojného stavu, vedeného u žalovaného pod sp. zn. MMHK/114796/2012/Os1/Hra, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.

Žalovaný podal k žalobě vyjádření, jež svojí podstatou kopírovalo obsah odpovědi Krajského úřadu Královéhradeckého kraje adresované žalobci na jeho žádost o opatření proti nečinnosti. Uvedl, že na základě žádosti společnosti HC VCES Královští lvi Hradec Králové, a. s., zahájil řízení o obnovení pokojného stavu dle § 5 občanského zákoníku. Shora citovaným usnesením toto řízení zastavil pro zjevnou bezpředmětnost žádosti, protože věc byla fakticky vyřešena předběžným opatřením Okresního soudu v Hradci Králové.

O nákladech řízení nerozhodoval úmyslně, protože je přesvědčen, že řízení dle § 5 občanského zákoníku není sporným řízením ve smyslu § 141 správního řádu. Na podporu svého tvrzení odkázal na i Krajským úřadem Královéhradeckého kraje citovaný závěr č. 49 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 11. 12. 2006. Ten byl přijat po vydání žalobcem zmíněného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Navíc v tomto rozhodnutí není uvedeno, že řízení dle § 5 občanského zákoníku je sporným řízením ve smyslu § 141 správního řádu. Argumentoval rovněž tím, že mu ani v žádném předchozím řízení dle § 5 občanského zákoníku Krajský úřad Královéhradeckého kraje coby nadřízený správní orgán nevytkl ani nenařídil, že by měl v takovémto řízení rozhodnout o jeho nákladech. Ke stejnému závěru ostatně dospěl i v dané věci.

Žalovaný dále odkázal na znění § 79 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a namítl, že žalobce se v rozporu s tímto ustanovením domáhá vydání rozhodnutí o náhradě nákladů správního řízení, nikoliv rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Žalobu z toho důvodu považoval za nepřipustnou a navrhl její odmítnutí dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Žalobce podal ve věci ještě repliku. Závěr poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu označil za dokument nulové právní síly. Názor tohoto orgánu na charakter řízení dle § 5 občanského zákoníku navíc považuje za ojedinělý. Na podporu svého tvrzení odkázal na odbornou literaturu. Ustálený soudní výklad pak dle něho musí mít přednost před výkladem interním, vedeným po služební linii. Připomněl rovněž vztah subordinační Krajského úřadu Královéhradeckého kraje vůči Ministerstvu vnitra. Shora citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu se charakterem řízení dle § 5 občanského zákoníku podrobně zabýval a jeho jednoznačné závěry stran této problematiky jsou dlouhodobě akceptovány. V souvislosti s tím odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2011, sp. zn. 7 As 16/2011, a na usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 8. 10. 2008, č. j. Konf 8/2008-4. Nadále tedy žalobce setrval na názoru, že řízení dle § 5 občanského zákoníku je řízením sporným dle § 141 správního řádu.

V souvislosti s návrhem žalovaného na odmítnutí žaloby pro její nepřípustnost odkázal žalobce na znění § 79 odst. 2 správního řádu umožňující správnímu orgánu vydat rozhodnutí ve věci nákladů řízení též samostatně. Pro takový případ se dle žalobce náklady řízení stávají meritem věci. Opačný výklad by odňal účastníkovi správního řízení možnost domoci se svých práv soudní cestou v případě, pokud by správní orgán ve věci nákladů řízení rozhodnutí samostatně nevydal, ač je vydat měl. Rovněž tak v přezkoumávané věci, pokud žalovaný nerozhodl o nákladech řízení coby součásti rozhodnutí o věci, měl povinnost vydat takové rozhodnutí samostatně.

Krajský soud posoudil věc podle části třetí, hlavy druhé, dílu druhého s. ř. s. Učinil tak bez nařízení jednání, když s tím žalobce souhlasil výslovně, žalovaný pak svůj nesouhlas s takovým projednáním věci v zákonné lhůtě k výzvě soudu ve smyslu § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. nevyjádřil, přičemž o důsledcích této skutečnosti byl ve výzvě předsedy senátu řádně poučen. O věci usoudil následovně.

Předně konstatoval, že mezi oběma stranami je nesporný skutkový stav věci, jak byl popsán žalobcem v žalobě.

Dle § 79 odst. 1 s. ř. s. se ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.

Zda žalovaný byl v dané věci nečinný ve smyslu shora citovaného ustanovení je v první řadě odvislé od toho, zda byl povinen rozhodnout o nákladech dotčeného správního řízení či nikoliv. Posouzení této otázky je pak přímo závislé na tom, zda dotčené správní řízení bylo řízením sporným ve smyslu § 141 správního řádu.

Správní řízení, na něž se coby procesní předpis vztahuje správní řád, je totiž ovládáno obecnou zásadou, že každý účastník si nese své náklady sám (§ 79 odst. 3

-4-

správního řádu). Výjimku tvoří tzv. sporná řízení, která upravuje § 141 správního řádu. Dle jeho odst. 1 je sporné řízení definováno jako řízení, v němž správní orgán řeší spory z veřejnoprávních smluv (část pátá správního řádu) a v případech stanovených zvláštními zákony spory vyplývající z občanskoprávních, pracovních, rodinných nebo obchodních vztahů. Ve sporném řízení přiznává správní orgán účastníkovi, který měl ve věci plný úspěch, náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (141 odst. 11 věta první).

V daném případě bylo správním řízením o meritů věci řízení podle § 5 občanského zákoníku. Tato skutečnost byla mezi účastníky řízení nesporná. Lišili se však v názoru na to, zda toto řízení je řízením sporným dle § 141 správního řádu nebo se o řízení sporné nejedná. Tuto právní otázku posoudil krajský soud následovně.

Předně konstatoval, že výslovnou odpověď na ni dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu, ani judikatura Ústavního soudu, nedává. A to ani v žalobcem zmiňovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2006, č. j. 8 As /2005-35; přístupném na www.nssoud.cz. V něm se sice soud zabýval charakterem řízení dle § 5 občanského zákoníku, ovšem zejména z toho pohledu, zda je rozhodnutí vydané v tomto řízení rozhodnutím ve věci soukromoprávní či veřejnoprávní, a v důsledku toho, které soudy jsou příslušné rozhodovat o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu vydanému v tomto řízení. Dlužno dodat, že zejména této problematice se věnoval i zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ve svém usnesení ze dne 8. 10. 2008, č. j. Konf 8/2008-4. Výstup tohoto rozhodnutí sestával z právní věty, že rozhodnutí o ochraně před zásahem do pokojného stavu podle § 5 občanského zákoníku je rozhodnutím ve věcech soukromoprávních a že o žalobě proti takovému rozhodnutí je příslušný rozhodovat soud v občanském soudním řízení. Totéž se týká žalobkyní zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2011, č.j. 7 As 16/2011-57, přístupného na www.nssoud.cz. Tím, zda je uvedené řízení řízením sporným dle § 141 správního řádu, se v těchto rozhodnutích soudy výslovně nezabývaly a právní závěr o tom neučinily.

Dle § 5 občanského zákoníku došlo-li ke zřejmému zásahu do pokojného stavu, lze se domáhat ochrany u příslušného orgánu státní správy. Ten může předběžně zásah zakázat, nebo uložit, aby byl obnoven předešlý stav. Tím není dotčeno právo domáhat se ochrany u soudu.

K charakteru řízení podle § 5 občanského zákoníku se v minulosti vyjadřoval i Ústavní soud (srovnej rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 183/01). Jeho závěry lze v podstatě shrnout tak, že správní orgány při poskytování této právní ochrany nezkoumají právní otázky, tedy zda skutečně došlo k zásahu do cizího subjektivního občanského práva nebo zda se tak stalo protiprávně či po právu.

-5-

Správní orgán posuzuje pouze to, zda v tom kterém případě jde o zřejmý zásah do pokojného stavu. Neprobíhá před ním tedy spor o právo ve smyslu § 7 odst. 1 a 2 občanského soudního řádu, který stanoví, v jakých věcech mají soudy pravomoc rozhodovat. Správní orgán toliko poskytuje předběžnou ochranu pokojnému stavu, nikoliv subjektivnímu právu. Občanskoprávní podstatou věci, tedy posouzením právního stavu, se zabývá až následně občanskoprávní soud. Teprve ten rozhoduje ve věci meritorně.

S ohledem na shora uvedené krajský soud uzavřel, že řízení vedené správním orgánem podle § 5 občanského zákoníku není sporným řízením podle § 141 správního řádu.

Z výše uvedeného právního závěru pak vyplývá, že žalovaný nebyl v dané věci povinen rozhodovat o nákladech řízení jeho účastníků. Na dané řízení se totiž vztahovala již shora vyjádřená obecná zásada, že si své náklady nesli jeho účastníci.

Krajský soud nemohl přisvědčit ani názoru žalobce obsaženému v jeho replice, že s ohledem na znění § 79 odst. 2 správního řádu, které umožňuje správnímu orgánu vydat rozhodnutí ve věci nákladů řízení též samostatně, se pro takový případ stávají náklady řízení meritem věci, a právě z toho důvodu má správní orgán povinnost vydat samostatné rozhodnutí o nákladech řízení. Ani v případě, že správní orgán využije uvedené zákonné možnosti a rozhoduje ve věci nákladů řízení samostatným rozhodnutím, nestává se takové rozhodnutí rozhodnutím ve věci samé. Nadále zůstává akcesorickým rozhodnutím upravujícím otázku náhrady nákladů řízení, nic víc. I z tohoto důvodu nemohla být žaloba úspěšná. Tento aspekt však při posuzování přezkoumávané věci ustoupil do pozadí, neboť žalovaný z důvodů shora uvedených o nákladech řízení (ať ve výrokové části rozhodnutí ve věci samé nebo samostatně) rozhodovat vůbec nemusel.

Žalovaný proto nebyl ve věci nečinný ve smyslu ustanovení § 79 odst. 1 s. ř. s. Krajskému soudu tak nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou v souladu s ustanovením § 81 odst. 3 s. ř. s. zamítnout.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto na náhradu nákladů řízení právo. Žalovaný náklady řízení neuplatnil a krajský soud ze soudního spisu ani nezjistil, že by mu nějaké vznikly. Rozhodl proto tak, jak je uvedeno ve výroku II. rozsudku.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s.ř.s.).

-6-

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 9. dubna 2013

JUDr. Jan Rutsch, v.r.
předseda senátu